

PROCJENA POTREBA GERIJATRIJSKIH PACIJENATA ZA ZDRAVSTVENOM NJEGOM

JASMINKA POPOVIĆ

DOM ZDRAVLJA BANJALUKA

PSIHOSOCIJALNA DOBROBIT

- ✖ Psihosocijalni faktori utiču na zdravstvene ishode bolesti, jer djeluju na uspješnost pojedinca u svim aspektima samozbrinjavanja dijabetesa

PSIHOSOCIJALNE TEGOBE

- ✖ PREVALENCIJA DEPRESIJE 20%
- ✖ PROMJENE RASPOLOŽENJA 40%
- ✖ 2/3 DEPRESIVNIH POREMEĆAJA NEPREPOZNATO
- ✖ ANKSIOZNI POREMEĆAJI
- ✖ POREMEĆAJ ISHRANE

SVJETSKE SMJERNICE

- ✖ Međunarodna dijabetička federacija (International Diabetes Federation, IDF) u svojim smjernicama za liječenje šećerne bolesti razrađuje psihološku brigu za osobe sa šećernom bolešću na tri nivoa: standardnom, minimalnom i proširenom
- ✖ Briga za psihološku dobrobit pacijenata uključuje tri aspekta: komunikaciju, psihosocijalnu procjenu i savjetovanje.
- ✖ Uključivanje stručnjaka iz oblasti mentalnog zdravlja
- ✖ Edukacija zdravstvenih radnika

SVJETSKE SMJERNICE

- ✖ Smjernice **Američkog dijabetičkog udruženja** (American Diabetes Association, ADA) savjetuju da procjena psiholoških i socijalnih potreba pacijenata treba biti dio redovnog medicinskog praćenja bolesnika
- ✖ Prilikom redovne kontrole, potrebno je procjenjivati stavove o bolesti, očekivanja od medicinskog tretmana, raspoloženje, opštu kvalitetu života i onu vezanu uz dijabetes, različite socijalne, emocionalne i finansijske resurse kojima pacijent raspolaze te psihijatrijski morbiditet
- ✖ Saradnja sa stručnjacima mentalnog zdravlja

SVJETSKE SMJERNICE

- ✖ **Kanadske smjernice** za kliničku praksu
brige za dijabetes ističu važnost redovne
psihosocijalne procjene pacijenta i članova
porodice. Ova procjena treba uključivati
izvore stresa i socijalne podrške, štetna
ponašanja samozbrinjavanja, te procjenu
nivoa u kojem dijabetes ometa druge životne
aktivnosti
- ✖ Depresija i anksioznost
- ✖ Stručnjaci za mentalno zdravlje

SVJETSKE SMJERNICE

- ✖ **Australske smjernice** za brigu o osobama sa šećernom bolešću u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i smjernice **Njemačkog društva za dijabetes** ističu da timovi porodične medicine imaju ključnu ulogu u prepoznavanju i reagovanju na različite psihosocijalne teškoće koje se javljaju u dijabetesu
- ✖ Depresija
- ✖ Specijalizovana psihoterapija

ZAJEDNIČKI ASPEKTI

- ✖ 1. Odnos zdravstvenog tima i bolesnika
- ✖ 2. Rutinsko praćenje psihosocijalnih faktora za pacijente starije dobne grupe
- ✖ 3. Uključivanje specifično edukovanog stručnjaka za mentalno zdravlje u brigu za oboljele

- ✖ PROŠIRENI MODEL NJEGE ZA PSIHOSOCIJALNE POTREBE OBOLJELIH OD DIJABETESA UKLJUČUJE
 - + DOKTORA
 - + VISOKU MEDICINSKU SESTRU
 - + NUTRICIONISTU
 - + PSIHOLOGA/PSIHIJATRA

- ❑ međunarodno validirani i široko korišteni instrumenti:
WHO-5 i PAID-5

CILJ UPITNIKA

- ✖ WHO 5
 - + procjenjuje psihološku dobrobit osoba

- ❑ PAID 5
 - ✖ emocionalni distres uslovljen dijabetesom

KATEGORIJE

✗ RASPOLOŽENJE

- + depresivno
- + sniženo
- + pozitivno raspoloženje

✗ DISTRES

- + nizak
- + prosječan
- + iznadprosječan
- + visok distres

ISHOD I INTERVENCIJE

- ✖ ZADOVOLJAVAĆI STATUS
 - + Nastaviti uobičajeno liječenje
- ✖ SIMPTOMI POVIŠENOG DISTRESA I/ILI SNIŽENO RASPOLOŽENJE
 - + Edukacija u osnovnom TPM
- ✖ IZRAZIT DISTRES I /ILI DEPRESIVNI SIMPTOMI
 - + Uputiti na psihološku/psihijatrijsku procjenu

REZULTATI

- ✖ ANKETIRANI PACIJENTI STAROSNE DOBI IZNAD 60 GOD METODOM OBAVEZNOG ODABIRA
- ✖ Na svakih 10 anketiranih pacijenata:
 - 2 pacijenta sniženog raspoloženja
 - 2 pacijenta u anksioznosti
 - 1 pacijent u izraženoj depresiji

PROBLEMI ISTRAŽIVANJA

- ✖ Ambulantni pacijenti
- ✖ Slanje formulara preko člana porodice
- ✖ Oprečni odgovori
- ✖ Neiskreni odgovori

- ✖ Postoji mogućnost nižih rezultata u okviru potpunog uzorka

ZAKLJUČAK

- ✖ NEMINOVNO UKLJUČIVANJE
PSIHIJATRA/PSIHOLOGA

- ✖ PLAN
 - + KUĆNE POSJETE
 - + ANKETA 1/1
 - + VRIJEME ANKETIRANJA
 - + SARADNJA SA CENTROM ZA MENTALNO ZDRAVLJE

HVALA NA PAŽNJI